בית ישראל (רוז'ין) — תפארת בנים

מאחיו הה"ק ר' נחום דוב זצל"ה

פ"א בא אל הקלויז לתפלת שחרית ונתן הטלית על כתפו כמנהגו הק' והלך אנה ואנה. ופנה אל המקום שעמדו איזה חסידים ומדברים ענייני חסידות. וקרב אליהם. ופתח פ"ק ואמר אני אומר שצרי' כ"א ליזהר שלא לשכוח תמיד הד' פעמי' מה שנזכר בס' תהילים היינו א) מה רבו מעשיך ה' ב) מה אנוש כי תזכרנו. ג) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. ד) מה אלקיך שואל מעמך. ואמר משל ע"ז מלך גדול שהי' בדרך. ופגעו ברועה אחד על השדה. ובקש ממנו המלך שיושיט לו גחלת מאש. לעשן המקטורת שלו ובעד זה יתן לו מתנה גדולה עד חצי המלכות וכדומה. והרועה הכסיל לא פנה אל המלך ולא מלא בקשתו. הנה נשים לב עד כמה גדלה אולת וכסילות הרועה הזה, מבלי משים על לבו מי הוא המבקש ממנו. ומי הוא המתבקש המבקש הוא מלך גדול ורם. והמתבקש הוא אדם נמוך בשפל המדריגה. ומה הוא הדבר המבקש דבר קטן וקל מאד. ומה שכר ישיג מאת המלך גדולה וכבוד. כיד המלך. והנמשל הוא מה רבו מעשיך ה' דע מי הוא המבקש מה אנוש וכו' מי הוא המתבקש אדם קרוץ מחומר - מה ה' אלקיך שואל כ"א ליראה. לפתוח פתח כחודה של מחט והבא לטהר מסייעין אותו. ומה מאד יגדל שכרך כאמור מה רב טובך וכו':

פ"א בא אליו המשולח ששב מדרכו מקיבוץ כסף מעמד שלו. ומסר לו הרשימות מאנשים נותני מעמד. והוא כולם בשמותם יקרא. והלך אל הארגז והוציא את הרשימה משנה העברה והנה הסר בהרשימה החדשה איש אחד שנתן בשנה העברה ארבעה רו"כ. וישאל את המשולח מדוע איש הזה אינו כתוב בהרשימה. ויען המשולח שהוא כבר שבק לן חי'. ויען הה"צ למה לא יתנו בניו עבורו. ויאמר המשולח הנה בנו האחד פלוני הוא איש עני ואין לו. ויאמר הה"צ אבל על יציאות השבת יש לו. ויאמר המשולח. כי גם הוצאות שבת יבוא לו בדוחק. ויאמד הה"צ הנה נעשה נא חשבון כמה נצרך לו להוצאות השבת. כמה קמח נצרך לו. ויאמר המשולח ערך כך וכך. ויאמר הה"צ תפשת מועט כי נצרך לו יותר. כמה בשר הוא צריך. ויאמר האיש כך וכך. ויאמר הה"צ כי מועט תפשת. וכן חשב כל הדברים הנצרכים. בדרך זה. אח"כ אמר הה"צ תאמר להבן הנ"ל שיקמץ מכל הוצאות השבת ערך ארבעה קאפקים בבל שבוע עבור מעות מעמד כי הצדיק הוא בחי' שבת והכסף מעמד גדול בערכו כמו הוצאות שבת:

בפ' חי' ותקח הצעיף ותתכס. פרש"י ז"ל ותתפעל כמו ותקבר ותשבר אמר כי הנה ג' זמנים יש לו להאדם אשר מתרגשין עליו ומרעישין עולם בעבורו א) בצאתו מרחם אמו שאמו תתרגש עבורו בחבלי לידה אח"כ בצאתו לאור העולם אבי' ואמו שמחים בו. ויתפעלו בעבורו ב) בעת כניסתו לחופה. געשה התרגשות וישישו כמשוש חתן על כלה ג) בעת לכתו בדרך כל הארץ ויצא מזה העולם. שאז ההתרגשות והתפעלות היותר גדולה. וצריך האדם שיהי' שוה אצלו. התרגשות

האמצעי בעת כניסתו לחופה. כמו התרגשות הראשון והאחרון שאין בו הנאות גשמיות. כי בעת הולדו אין בו עוד דעת. ומכש"כ בעת פטירתו כמובן. כמו"כ יהי' שוה לו התרגשות ביום חופתו. וזהו מרומז ברש"י הק' ותתכס. רומז לנשואין ביום חופתו שמכסין פני הכלה ותתפעל צריך שהתפעלות יהי' דומה לו כמו ותשבר. מל' משבר של לידה וכמו ותקבר כנ"ל:

כשנולד נכנס זקנו מרן הריזינער זי"ע עם בנו אבי הילד הה"צ הר' שלום יוסף זי"ע לברך לאמו היולדת בברכת מז"ט, וכשראה את התינוק שוכב בעריסה. אמר הילד הוא חכם, והסימן בעת שאלך מאתו יביט אחרי בעיניו וכן הי' כשהתחיל מרן הריזינער לצאת נשא את עיניו הקטנים והביט אחרי הריזינער עד צאתו:

אמר דצריך להזהר למנות ספירת העומר בצבור בפרסום. דאיתא במשנה מנחות דקצירת העומר הי' נעשה בפירסום והקוצר אומר מגל זה מגל זה ג' פעמים אקצור וכו' ג' פעמים כדי להוציא מלבן של צדוקים וכו' ע"כ גם הספירה צריך להיות בצבור: